

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 24. maj 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 24. maja 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO s POVJERLJIVIM DODATKOM A

**ODLUKA PO TREĆEM ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA PRIHVATANJE
PRESRETNUTIH RAZGOVORA BEZ POSREDSTVA SVJEDOKA
(SREBRENICA)**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje presretnutih razgovora bez posredstva svjedoka", podnesenom 4. maja 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Proceduralni kontekst i argumentacija

1. Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) u Zahtjevu traži prihvatanje 97 presretnutih razgovora (dalje u tekstu: presretnuti razgovori), koji su vezani za dio predmeta koji se odnosi na Srebrenicu, bez posredstva svjedoka na osnovu pravila 89(C) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Tužilac objašnjava relevantnost i dokaznu vrijednost svakog od presretnutih razgovora i kako se oni uklapaju u njegovu tezu.² Tužilac takođe napominje da je optuženom pružena mogućnost da se izjasni o svakom od presretnutih razgovora i odgovore optuženog ukratko navodi u posebnom stupcu u Dodatku A.³

2. Tužilac takođe traži prihvatanje šest štampanih verzija presretnutih razgovora koji su već uvršteni u spis.⁴ Tužilac tvrdi da na se na rukom pisanim verzijama pet presretnutih razgovora, koji su prihvaćeni tokom svjedočenja Richarda Butlera, ne vidi datum kada je pojedini od razgovora presretnut.⁵ Stoga, tužilac sada predlaže na prihvatanje štampane verzije tih presretnutih razgovora, na kojima je u zaglavlju jasno naznačen datum.⁶ Za šesti presretnuti razgovor, štampana verzija koja je uvrštena u spis nije nosila nikakav datum u vrijeme kad je prihvaćena.⁷ Stoga tužilac traži prihvatanje štampane verzije tog presretnutog razgovora koji sada u zaglavlju sadrži datum.⁸

¹ Zahtjev, par. 1, 35, Dodatak A. Iako tužilac u Zahtjevu navodi da traži prihvatanje 96 presretnutih razgovora, u Dodatku A navodi se 97 presretnutih razgovora.

² Zahtjev, par. 2, 6–8, Dodatak A.

³ Zahtjev, par. 5, Dodatak A.

⁴ Zahtjev, par. 23–26.

⁵ Zahtjev, par. 23, gdje se upućuje na dokazne predmete P4952, P4953, P4955, P4958 i P4964.

⁶ Zahtjev, par. 24, gdje tužilac traži prihvatanje štampanih verzija sa sljedećim 65ter-brojevima: 31091C (koji odgovara dokaznom predmetu P4952), 31096D (koji odgovara dokaznom predmetu P4953), 31128C (koji odgovara dokaznom predmetu P4955), 31145D (koji odgovara dokaznom predmetu P4958), i 31223C (koji odgovara dokaznom predmetu P4964).

⁷ V. dokazni predmet P4971.

⁸ Zahtjev, par. 25, gdje se upućuje na dokument broj 31569B na osnovu pravila 65ter (koji odgovara dokaznom predmetu P4971).

3. Tužilac tvrdi da su presretnuti razgovori autentični i pouzdani, na osnovu iskaza operatera presretnutih razgovora i iskaza Stephanie Frease.⁹ Pored toga, tužilac tvrdi da je za sve osim za pet¹⁰ presretnutih razgovora u ranijim predmetima utvrđeno da su autentični i pouzdani, te stoga traži od Vijeća da formalno primi na znanje njihovu autentičnost, na osnovu pravila 94(B) Pravilnika.¹¹

4. Za sve presretnute razgovore, tužilac traži da budu prihvaćeni pod pečatom, zbog toga što sadrže inicijale imena zaštićenih svjedoka ili druge reference na njih.¹² Tužilac tvrdi da će dostaviti i unijeti u elektronski sistem javne verzije svih presretnutih razgovora koje Vijeće na kraju bude uvrstilo u spis.¹³

5. Pošto ga je vijeće elektronskom porukom od 4. maja 2012. uputilo da na Zahtjev odgovori do 11. maja 2012., optuženi je 7. maja 2012. dostavio "Odgovor na Treći zahtjev tužilaštva za prihvatanje presretnutih razgovora bez posredstva svjedoka (dalje u tekstu: Odgovor). Optuženi se protivi prihvatanju 27 presretnutih razgovora u kojima nisu identifikovana oba sagovornika.¹⁴ Optuženi se protivi prihvatanju još tri presretnuta razgovora, na osnovu toga što ih je trebalo ponuditi posredstvom svjedoka na suđenju.¹⁵ Najzad, prihvatanju tri presretnuta razgovora optuženi se protivi iz razloga specifičnih za svaki od njih pojedinačno.¹⁶

II. Mjerodavno pravo

6. Pravilo 89 Pravilnika u relevantnom dijelu predviđa sljedeće:

- (C) Vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost.
- (D) Vijeće može izuzeti dokaz ako potreba da se osigura pravično suđenje znatno preteže nad njihovom dokaznom vrijednošću.
- (E) Vijeće može zahtijevati potvrdu autentičnosti dokaznog materijala pribavljenog izvan suda.

⁹ Zahtjev, par. 3, 9–17.

¹⁰ Dokumenti broj 31502, 31697, 31534, 31563 i 31738 sa spiska na osnovu pravila 65ter.

¹¹ Zahtjev, par. 4, 18–22.

¹² Zahtjev, par. 35.

¹³ Zahtjev, par. 35.

¹⁴ Odgovor, par. 2–3; Zahtjev, Dodatak A.

¹⁵ Odgovor, par. 4; Zahtjev, Dodatak A.

¹⁶ To su dokument broj 30922, 31600 i 35012 na osnovu pravila 65ter. Vijeće napominje da u Odgovoru, par. 5, optuženi navodi da se protivi prihvatanju dokumenta sa 65ter-brojem 35012, ali tužilac ne traži uvrštavanje u spis presretnutog razgovora s tim 65ter-brojem. Vijeće pretpostavlja da se optuženi greškom pozvao na 65ter-broj "35012", a ne na 31052 za koji tužilac traži da bude prihvaćen i što odgovara prigovoru optuženog. Vijeće će dalje postupati na toj osnovi. V. takođe Zahtjev, Dodatak A, str. 26.

7. Vijeće podsjeća na to da, iako je najprimjereniji metod da se dokumenti prihvataju posredstvom svjedoka koji mogu govoriti o njima i odgovarati na pitanja u vezi s njima, prihvatanje dokumenata bez posredstva svjedoka predstavlja praksu koja je ustaljena u precedentnom pravu Međunarodnog suda.¹⁷ Dokazi mogu biti prihvaćeni bez posredstva svjedoka ako se zaključi da ispunjavaju uslove iz pravila 89, odnosno da su relevantni, da imaju dokaznu vrijednost i da posjeduju dovoljne pokazatelje autentičnosti.¹⁸ Kada se ispune ti uslovi, Vijeće primjenjuje svoje diskreciono ovlaštenje za prihvatanje dokaza, uključujući i putem pravila 89(D) koje predviđa mogućnost izuzimanja dokaza ako treba da se obezbijedi pravično suđenje bitno nadmašuje njihovu dokaznu vrijednost.¹⁹ Prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka je mehanizam koji treba koristiti na izuzetnoj osnovi budući da on po samoj svojoj prirodi ne omogućuje stavljanje dotičnih dokaza u odgovarajući kontekst.²⁰

8. Vijeće takođe podsjeća na svoj "Nalog u vezi s procedurom za vođenje sudskog postupka" od 8. oktobra 2009. (dalje u tekstu: Nalog), u kom se u vezi s eventualnim zahtjevima za prihvatanje dokaza navodi sljedeće:

Strana koja zatraži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka u zahtjevu će: i) dati kratak opis dokumenta za koji traži da bude uvršten u spis; ii) jasno naznačiti relevantnost i dokaznu vrijednost svakog dokumenta; iii) objasniti kako se taj dokument uklapa u tezu te strane, i iv) navesti pokazatelje autentičnosti tog dokumenta.²¹

9. Pravilo 94(B) Pravidnika omogućava Vijeću da formalno primi na znanje autentičnost dokumentarnih dokaza koji su prihvaćeni u ranijim postupcima. Da bi moglo formalno primiti na znanje neki dokaz, Vijeće mora procijeniti da li je autentičnost dokumentarnih dokaza o kojima je riječ u dovoljnoj mjeri potvrđena i da li su oni uvršteni u spis u nekom ranijem suđenju.²² U vezi s autentičnošću presretnutih razgovora, Vijeće je smatralo

¹⁷ Odluka po prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, 13. april 2010. (dalje u tekstu: Prva odluka po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka), par. 5; Odluka po zahtjevu tužilaštva da se dokumentacija sa sjednica Skupštine Republike Srpske prihvati bez posredstva svjedoka, 22. juli 2010. (dalje u tekstu: Druga odluka po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka), par. 4; Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka (taoci), 1. maj 2012. (dalje u tekstu: Odluka po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka (taoci)), par. 4.

¹⁸ Pravilo 89(C), (E).

¹⁹ Odluka po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka (taoci), par. 4, gdje se upućuje na Prvu odluku po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, par. 5. V. takođe Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka i odobrenje da dostavi dopunu spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 21. februar 2012., par. 5.

²⁰ Odluka po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka (taoci), par. 4, gdje se upućuje na Prvu odluku po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, par. 9, 15.

²¹ Nalog, Dodatak A, dio VII, par. R.

²² Odluka po Prvom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje dokaza koji se odnose na sarajevsku komponentu, 31. mart 2010. (dalje u tekstu: Prva odluka o formalnom primanju na znanje), par. 16; Odluka po

potrebni da se, prije formalnog primanja na znanje, za svaki presretnuti razgovor potvrdi da je prihvaćen u ranijim predmetima, kao i da se u dovoljnoj mjeri potvrdi njihova autentičnost i pouzdanost.²³ Stoga, nakon što je putem formalnog primanja na znanje valjana utemeljena pretpostavka autentičnosti dokumentarnih dokaza, strana u postupku koja je podnijela zahtjev može dotične dokumentarne dokaze ponuditi bilo putem svjedoka bilo putem zahtjeva za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, ako su ispunjeni uslovi iz pravila 89(C).

III. Diskusija

10. Prije svega, Vijeće napominje da je tužilac zatražio uvrštavanje u spis i dokumenta broj 31697 sa spiska na osnovu pravila 65ter, ali u "Drugom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje presretnutih razgovora bez posredstva svjedoka, s javnim Dodatkom A i povjerljivim Dodatkom B", podnesenom 20. aprila 2012., te se Vijeće stoga neće baviti njegovim prihvatanjem u ovoj Odluci.

Formalno primanje na znanje presretnutih razgovora

11. Vijeće podsjeća da dokazi ponuđeni na prihvatanje bez posredstva svjedoka moraju sadržavati dovoljne pokazatelje autentičnosti. Međutim, kako je ranije navedeno, Vijeće presretnute razgovore smatra posebnom kategorijom dokaza budući da oni na prvi pogled ne sadrže nikakve pokazatelje autentičnosti ili pouzdanosti.²⁴ Autentičnost ili pouzdanost presretnutih razgovora se dokazuje dodatnim dokazima, kao što je saslušanje relevantnog operatera presretanja veza ili sagovornika u nekom presretnutom razgovoru.²⁵ Vijeće je napomenulo da će presretnuti razgovori čija je autentičnost potvrđena od strane operatera, ali o čijem sadržaju nije razgovarano s nekom svjedokom, bili označeni radi identifikacije do podnošenja očekivanih zahtjeva za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka u kojima bi ti dokumenti bili stavljeni u odgovarajući kontekst.²⁶ Dakle, svjedok KDZ245 potvrdio je autentičnost dokaznih predmeta koji su privremeno označeni radi identifikacije kao MFI

Zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje presretnutih razgovora koji se odnose na sarajevsku komponentu i Zahtjevu da se odobri dodavanje jednog dokumenta na spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 4. februar 2011. (dalje u tekstu: Odluka o formalnom primanju na znanje od 4. februara 2011.), par. 12–17.

²³ Odluka o formalnom primanju na znanje od 4. februara 2011., par. 13, gdje se poziva na Prvu odluku o formalnom primanju na znanje, par. 11.

²⁴ Prva odluka o formalnom primanju na znanje, par. 9.

²⁵ Prva odluka o formalnom primanju na znanje, par. 9.

²⁶ T. 26378 (15. mart 2012.), T. 27104 (28. mart 2012.) (zatvorena sjednica).

P4612, MFI P4613 i MFI P4614,²⁷ a svjedok KDZ126 potvrdio je autentičnost dokaznih predmeta označenih radi identifikacije kao MFI P4617, MFI P4619, MFI P4621, MFI P4622,²⁸ MFI P4623, MFI P4624 i MFI P4625.²⁹ Budući da ni operater ni niko od sagovornika nisu potvrdili autentičnost preostalih presretnutih razgovora koji su obuhvaćeni Zahtjevom, pitanje autentičnosti za te preostale presretnute razgovore ostaje otvoreno.

12. Tužilac traži od Vijeća da autentičnost preostalih presretnutih razgovora formalno primi na znanje na osnovu pravila 94(B). Za potrebe formalnog primanja na znanje dokumentarnih dokaza na osnovu pravila 94(B), Vijeće se mora uvjeriti da je autentičnost dotičnih dokaza u dovoljnoj mjeri potvrđena i da su oni uvršteni u spis u nekom ranijem suđenju.³⁰ Za četiri presretnuta razgovora – brojevi 31502, 31534, 31563 i 31738 na spisku na osnovu pravila 65ter – tužilac nije iznio nikakve argumente u vezi s njihovom autentičnošću.³¹ Za druge, tužilac navodi samo broj predmeta, datum kada su prihvaćeni u ranijem predmetu i broj dokaznog predmeta iz tog predmeta.³² Tužilac ne daje Vijeću nikakve reference na transkript ili naslov, odnosno datum pismene odluke kojom su ti dokumenti bili prihvaćeni. Stoga se Vijeće ne može uvjeriti da je autentičnost dokumenata sa 65ter-brojevima 31271, 31478, 31502, 31534, 31563, 31597, 31738 i dokaznog predmeta s privremenim MFI-brojem P4775 u dovoljnoj mjeri potvrđena i da su oni prihvaćeni u ranijim predmetima. Stoga Vijeće neće formalno primiti na znanje njihovu autentičnost na osnovu pravila 94(B) Pravidnika i neće ih prihvatiti bez posredstva svjedoka. Osim toga, Vijeće neće prihvatiti nikakve dodatne argumente tužioca u vezi s tim budući da nije zadovoljio jedan od osnovnih kriterijuma za traženje formalnog primanja na znanje dokumentarnih dokaza.

13. Za dokument pod 65ter-brojem 31600 na osnovu pravila 65ter Vijeće konstatuje da, suprotno usmenoj odluci na koju se tužilac poziva u Zahtjevu,³³ autentičnost tog presretnutog razgovora nije potvrđena ni od strane operatera ni sagovornika u ranijem predmetu u kojem je taj razgovor uvršten u spis. Usmena odluka na koju se poziva tužilac ne ukazuje na to da je autentičnost tog presretnutog razgovora potvrđena bilo od operatera bilo od nekog

²⁷ T. 26325, 23660–26332 (15. mart 2012.).

²⁸ Vijeće napominje da u Zahtjevu, Dodatak, str. 18, tužilac navodi da je dokument sa 65ter-brojem 31017 dokazni predmet s privremenom oznakom MFI P1541, dok je u stvari tačan broj tog dokaznog predmeta MFI P4622.

²⁹ T. 26383–26385 (15. mart 2012.); P4616.

³⁰ Prva odluka o formalnom primanju na znanje, par. 16; Odluka o formalnom primanju na znanje, par. 12–17.

³¹ V. Zahtjev, Dodatak A, str. 63–65, 72.

³² V. dokumente sa 65ter-brojevima 31271, 31478, 31597, kao i MFI P4775.

sagovornika, nego na to da je on prihvaćen posredstvom svjedoka koji je govorio o njegovom sadržaju.³⁴ Za dokumente broj 30899 i 30943 sa spiska na osnovu pravila 65ter tužilac traži da Vijeće formalno primi na znanje njihovu autentičnost na osnovu "Odluke po Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokumenata u vezi s Butlerom", donesene 12. maja 2009. u predmetu *Tužilac protiv Popovića i drugih* (predmet br. IT-05-88-T). Vijeće napominje da ta odluka ne ukazuje na to da li je autentičnost presretnutih razgovora potvrđena od strane nekog operatera ili sagovornika, nego da se u njoj navodi da su ti presretnuti razgovori pomenuti u izvještaju Richarda Butlera i uvršteni u spis zato što je *prima facie* ocijenjeno da su relevantni i da imaju dokaznu vrijednost. Dakle, Vijeće neće formalno primiti na znanje autentičnost dokumenata sa 65ter-brojevima 30899, 30943 i 31600, zbog toga što se ne može uvjeriti da je autentičnost navedena tri presretnuta razgovora u dovoljnoj mjeri potvrđena u nekom ranijem predmetu. Stoga Vijeće neće prihvatiti te dokumente bez posredstva svjedoka.

14. Za ostale presretnute razgovore³⁵ u vezi s kojima se tužilac poziva na neku konkretnu pismenu odluku iz ranijeg predmeta u kojoj je potvrđena autentičnost presretnutog razgovora,³⁶ Vijeće se jeste uvjerilo da je autentičnost tih presretnutih razgovora u dovoljnoj mjeri potvrđena od strane operatera i da su uvršteni u spis u ranijem predmetu. Stoga će Vijeće formalno primiti na znanje autentičnost presretnutih razgovora sa sljedećim brojevima na spisku na osnovu pravila 65ter: 30005, 30868, 30895, 30906B, 30911, 30912C, 30922, 30933, 30944, 30947, 30951, 30957B, 30958, 30962, 30966, 30968, 30977, 30981, 30988, 30991, 30996, 30997, 31001, 31012, 31029, 31035, 31045B, 31046, 31052, 31053, 31074, 31075, 31084, 31095, 31098, 31110, 31112, 31134, 31135, 31144, 31146A, 31160, 31162, 31169, 31171, 31173, 31180, 31184C, 31197, 31198, 31200, 31213, 31228, 31229, 31248, 31253, 31295, 31317, 31326, 31327, 31341, 31424, 31450, 31452, 31462C, 31484, 31498B, 31573B, 31608, kao i dokaznih predmeta MFI P4254, MFI P4753, MFI P4776, MFI P4785,

³³ V. Dodatak A, str. 71, gdje se upućuje na *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Usmena odluka od 22. jula 2008., T. 23826, dokazni predmet P3540 u tom predmetu.

³⁴ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Usmena odluka, T. 23826 (22. juli 2008.).

³⁵ Dokumenti sa sljedećim brojevima na spisku na osnovu pravila 65ter: 30005, 30868, 30895, 30906B, 30912C, 30911, 30922, 30933, 30944, 30947, 30951, 30957B, 30958, 30962, 30966, 30968, 30977, 30981, 30988, 30991, 30996, 30997, 31001, 31012, 31029, 31035, 31045B, 31046, 31052, 31053, 31074, 31075, 31084, 31095, 31098, 31110, 31112, 311134, 31135, 31144, 31146A, 31160, 31162, 31169, 31171, 31173, 31180, 31184C, 31197, 31198, 31200, 31213, 31228, 31229, 31248, 31253, 31295, 31317, 31326, 31327, 31424, 31450, 31452, 31462C, 31484, 31498B, 31573B, 31608, kao i dokazni predmeti MFI P4254, MFI P4753, MFI P4776, MFI P4785, MFI D2023, MFI D2024.

³⁶ V. *Tužilac protiv Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje 28 presretnutih razgovora bez posredstva svjedoka, 20. januar 2012.; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka u vezi s prihvatljivošću presretnutih razgovora, 7. decembar 2007.; *Tužilac protiv*

MFI D2023 i MFI D2024, a u nastavku će utvrditi da li oni mogu biti prihvaćeni bez posredstva svjedoka.

Prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka

15. Prelazeći sada na uslove za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, Vijeće je konstatovalo da prilikom podnošenja zahtjeva za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, strana u postupku koja ih nudi mora dovoljno jasno i konkretno pokazati gdje se i kako svaki od tih dokumenata uklapa u njenu tezu.³⁷ Vijeće se uvjerilo da je tužilac objasnio na koji se način se presretnuti razgovori uklapaju u njegovu tezu.³⁸

16. Prvo, postoji pet presretnutih razgovora, koji su privremeno označeni radi identifikacije, za koje je autentičnost potvrđena u ovom predmetu od strane operatera i za koje optuženi ne iznosi nikakve prigovore na njihovo uvrštavanje u spis, a to su dokazni predmeti MFI P4613, MFI P4614, MFI P4621, MFI P4622 i MFI P4623. Vijeće konstatuje da oni imaju dokaznu vrijednost i da su relevantni za pitanja koja proističu iz Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica), uključujući: (i) aktivnosti VRS-a u Srebrenici 12. i 13. jula 1995. i (ii) događaje neposredno poslije pada Srebrenice. Vijeće konstatuje da su uslovi iz pravila 89(C) Pravilnika ispunjeni u vezi s dokaznim predmetima s privremenim oznakama MFI P4613, MFI P4614, MFI P4621, MFI P4622 i MFI P4623, koje će uvrstiti u spis bez posredstva svjedoka.

17. Razmatrajući dalje presretnute razgovore za koje optuženi ne iznosi nikakve prigovore na njihovo uvrštavanje u spis i u vezi s kojima je Vijeće odlučilo da formalno primi na znanje njihovu autentičnost,³⁹ Vijeće konstatuje da su oni relevantni za više pitanja koja proističu iz Optužnice, uključujući sljedeća: (i) vojnu strategiju i operacije bosanskih Srba u Srebrenici i njenoj okolini od juna 1995. do septembra 1995. godine; (ii) odnose VRS-a sa UNPROFOR-om i Holandskim bataljonom u Srebrenici; (iii) kretanje civilnog stanovništva u Srebrenici i

Blagojevića i Jokića, predmet br. IT-02-60-T, Odluka u vezi s uvrštavanjem u spis materijala vezanih za presretnute razgovore, 18. decembar 2003.

³⁷ Prva odluka po zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, par. 6.

³⁸ Zahtjev, Dodatak A.

³⁹ V. dokumente sa sljedećim 65ter-brojevima: 30005, 30868, 30895, 30906B, 30912C, 30911, 30933, 30944, 30951, 30957B, 30958, 30962, 30966, 30968, 30977, 30981, 30988, 30991, 30996, 30997, 31001, 31029, 31045B, 31046, 31052, 31053, 31074, 31084, 31095, 31098, 31110, 31112, 31134, 31135, 31160, 31162, 31169, 31171, 31173, 31180, 31184C, 31197, 31198, 31200, 31213, 31228, 31229, 31295, 31317, 31326, 31341, 31424, 31450, 31452, 31484, 31498B, 31573B, 31608, kao i dokazne predmete MFI P1541, MFI P4254, MFI P4753, MFI P4776, MFI P4785, i MFI D2024.

oko nje; i (iv) događaje neposredno poslije pada Srebrenice. Vijeće takođe konstatuje da ti presretnuti razgovori imaju dokaznu vrijednost i da, kako je već rečeno, posjeduju dovoljne pokazatelje autentičnosti. Vijeće u skladu s tim konstatuje da su uslovi iz pravila 89(C) Pravilnika ispunjeni u vezi sa sljedećim presretnutim razgovorima, odnosno prihvaćene bez posredstva svjedoka dokumente sa sljedećim brojevima sa spiska na osnovu pravila 65ter: 30005, 30868, 30895, 30906B, 30912C, 30911, 30933, 30944, 30951, 30957B, 30958, 30962, 31001, 31029, 31045B, 31046, 31053, 31074, 31084, 31098, 31110, 31112, 31134, 31135, 31160, 31162, 31169, 31171, 31173, 31180, 31184C, 31197, 31198, 31213, 31228, 31229, 31295, 31317, 31326, 31341, 31424, 31450, 31452, 31484, 31498B, 31573B, 31608, kao i dokazne predmete MFI P4254, MFI P4753, MFI P4776, MFI P4785, i MFI D2024.

18. Optuženi je iznio konkretne prigovore na 33 presretnuta razgovora.⁴⁰ Vijeće će u nastavku analizirati njegove prigovore.

Prigovor optuženog na prihvatanje bez posredstva svjedoka presretnutih razgovora govornici u kojima nisu identifikovani

19. Optuženi se protivi prihvatanju 27 presretnutih razgovora na osnovu toga što sagovornici nisu identifikovani.⁴¹ Tužilac tvrdi da ti presretnuti razgovori "dodatno potvrđuju pouzdanost cjelokupne zbirke presretnutih razgovora budući da pokazuju da nije bilo nikakvog nagađanja u pogledu identiteta govornika".⁴² Pored toga, tužilac tvrdi da nedostatak identifikacije govornika može uticati na težinu dokaza, ali da su ovi presretnuti razgovori pouzdani.⁴³

20. Činjenica da je identitet govornika u nekom presretnutom razgovoru nepoznat nije sama po sebi prepreka za njihovo uvrštavanje u spis ako Vijeće utvrdi da su ispunjeni uslovi za prihvatanje bez posredstva svjedoka. Vijeće je analiziralo dokumente sa 65ter-brojevima 30947, 30966, 30977, 30981, 30988, 30991, 30996, 30997, 31012, 31035, , 31144, 31146A, 31200, 31248, 31253, 31462C, kao i dokazne predmete MFI P4612, MFI P4617, MFI P4624,

⁴⁰ Optuženi se protivi prihvatanju 27 presretnutih razgovora na osnovu toga što sagovornici nisu identifikovani. On se protivi i prihvatanju još 3 presretnuta razgovora (dokumenti sa 65ter-brojem 30899, 31327, kao i MFI P4619) na osnovu toga što su trebali biti korišteni s nekim svjedokom. Najzad, on se protivi i prihvatanju dokumenata sa 65ter-brojevima "35012", 31600 i 30922, Zahtjev, par. 2, 4-7.

⁴¹ Među njima su dokumenti sa 65ter-brojevima 30922, 30947, 30966, 30977, 30981, 30988, 30991, 30996, 30997, 31012, 31035, 31075, 31144, 31146A, 31200, 31248, 31253, 31271, 31462C, 31563, 31597, te dokazni predmeti MFI P4612, MFI P4617, MFI P4624, MFI P4625, MFI P4775 i MFI D2023.

⁴² Zahtjev, par. 29.

⁴³ Zahtjev, par. 30.

MFI P4625 i MFI D2023.⁴⁴ Vijeće konstatuje da je, uprkos tome što je identitet govornika u tim presretnutim razgovorima nepoznat, predmet tih razgovora nesumnjivo relevantan za pitanja u Optužnici, uključujući: (i) kretanje civila u Srebrenici i oko nje, gdje se civili ponekad pominju kao "kolona"; (ii) angažovanje VRS-a u obezbjeđivanju autobusa i goriva na srebreničkom području; (iii) komunikacija između članova Glavnog štaba VRS-a i jedinica VRS-a u Srebrenici; (iv) odnosi između VRS-a i UNPROFOR-a u Srebrenici; i (v) situacija neposredno poslije pada Srebrenice. Vijeće takođe konstatuje da ti dokumenti imaju dokaznu vrijednost i, kako je gore navedeno, da sadrže dovoljne pokazatelje pouzdanosti. Vijeće se stoga uvjerilo da su uslovi iz pravila 89(C) Pravilnima ispunjeni i uvrstiće ove presretnute razgovore u spis bez posredstva svjedoka.

21. Vijeće je pregledalo dokument pod 65ter-brojem 31075 koji sadrži kratak razgovor između dva nepoznata govornika vođen 14. jula 1995. u 22:18 sati, u kom jedan od govornika pita gdje je Drago Nikolić i kaže da on treba da se javi Đukiću. Tužilac tvrdi da taj presretnuti razgovor pokazuje da je Nikolić bio aktivan i sadrži određene pokazatelje o tome gdje se on nalazio.⁴⁵ Vijeće konstatuje da je ovaj presretnuti razgovor relevantan za pitanje gdje se Nikolić nalazio 15. jula 1995. budući da je za 15. juli 1995. u 09:00 sati bio zakazan sastanak između njega i načelnika Centra službi bezbjednosti Vlasenica. Vijeće se takođe uvjerilo u dokaznu vrijednost ovog presretnutog razgovora i stoga će dokument broj 31075 na osnovu pravila 65ter prihvatiti bez posredstva svjedoka.

22. Vijeće je razmotrilo dokument sa 65ter-brojem 31095,⁴⁶ koji sadrži kratak razgovor između majora Jokića i dežurnog oficira zvanog "Palma", u kom dežurni oficir obavještava Jokića da "oni dolaze", "naša partija sa šefom". Veće konstatuje da je taj razgovor do te mjere vođen takoreći u šiframa da je teško razabrati o kome to dežurni oficir govori i kada će "oni" doći. Stoga, Vijeće konstatuje da dokazna vrijednost ovog presretnutog razgovora nije dovoljna da opravda njegovo prihvatanje bez posredstva svjedoka. Vijeće stoga neće prihvatiti dokument broj 31095 bez posredstva svjedoka.

Prigovor optuženog na prihvatanje bez posredstva svjedoka dokumenata koje je trebalo predočiti svjedoku

⁴⁴ Vijeće neće ovdje analizirati dokumente sa 65ter-brojevima 31271, 31563 ni dokazni predmet MFI P4775, budući da je već donijelo zaključak da su za te dokumente uslovi za formalno primanje na znanje autentičnosti već utvrđeni, v. gore par. 12.

⁴⁵ Zahtjev, Dodatak A, str. 26.

⁴⁶ Veće napominje da je taj razgovor sadržan na stranici jedan jednog dokumenta od dvije stranice i da se argument tužilaštva odnosi samo na prvu stranicu. Druga stranica sadrži sasvim različit presretnuti razgovor.

23. Obrazloženje Vijeća u vezi s tim dokumentima nalazi se u povjerljivom Dodatku A ovoj Odluci.

*Prigovor optuženog na prihvatanje pojedinih presretnutih razgovora bez posredstva svjedoka iz specifičnih razloga*⁴⁷

24. Optuženi se protivi prihvatanju dokumenta broj 31052 na osnovu pravila 65ter⁴⁸ s obrazloženjem da "on nema dokaznu vrijednost budući da se o smislu onoga što je izrečeno može samo nagađati" i da je trebalo da tužilac pozove majora Malinića, komandanta 65. zaštitnog puka Vojne policije, da svjedoči.⁴⁹ To je kratki presretnuti razgovor od 14. jula 1995. u 22:36 sati, u kom nepoznati govornik kaže Maliniću da je Krstić "upravo stigao" i da će "odrediti nekoga da to koordiniše", da mu je to rekao Živanović, te da je on "u brzini". Tužilac tvrdi da to pokazuje da su Krstić, Živanović i Malinić znali za neki nespecificirani zadatak i da su 14. jula 1995. radili zajedno. Pored toga, tužilac tvrdi da je VRS znao da su ti razgovori presretani, tako da se razgovaralo u šiframa.⁵⁰ Učesnici u tom razgovoru govore o nekom nespecificiranom zadatku. Međutim, bez više informacija o tome koji je bio taj zadatak ili u kakvoj je on vezi s predmetom, Vijeće konstatuje da taj presretnuti razgovor nema dokaznu vrijednost. Stoga će Vijeće uskratiti njegovo uvrštavanje u spis bez posredstva svjedoka.

25. Najzad, optuženi se protivi prihvatanju dokumenta sa 65ter-brojem 30922, s argumentom da taj presretnuti razgovor ne dodaje ništa tužiočevoj tezi.⁵¹ To je presretnuti razgovor od 11. jula 1995. u 18:23 sati, gdje govornici kažu da je grad potpuno napušten i "naša zastava je na crkvi", te da su "oni" tamo dolje prema Potočarima. Tužilac tvrdi da je taj razgovor relevantan za hronologiju događaja u Srebrenici i da ga potkrepljuje video-snimak od 11. jula 1995. iz Srebrenice na kom je prikazana srpska zastava na crkvi. Vijeće konstatuje da je dokument broj 30922 sa spiska na osnovu pravila 65ter relevantan za hronologiju događaja u Srebrenici 11. jula 1995. i da ima dokaznu vrijednost. Vijeće će stoga dokument sa 65ter-brojem 30922 uvrstiti u spis bez posredstva svjedoka.

Prihvatanje štampanih verzija presretnutih razgovora koji su već uvršteni u spis

⁴⁷ Vijeće ima u vidu svoj zaključak u vezi s dokumentom broj 31600 na spisku na osnovu pravila 65ter u paragrafu 13 gore, presretnutim razgovorom čijem se prihvatanju optuženi protivi.

⁴⁸ V. gore fusnota 16. Vijeće takođe ima u vidu da se i argumenti tužioca u vezi s ovim presretnutim razgovorom i prigovor optuženog odnose samo na stranicu 1 presretnutog razgovora u sistemu *e-court*, iako se dokument sa 65ter-brojem 31052 sastoji od četiri stranice, naime, stranice od 2 do 4 sadrže različit presretnuti razgovor.

⁴⁹ Odgovor, par. 5; Zahtjev, Dodatak A, str. 26-27.

⁵⁰ Zahtjev, Dodatak A, str. 26-27.

⁵¹ Odgovor, par. 7.

26. Na kraju, tužilac traži da se dodatne štampane verzije presretnutih razgovora koji su uvršteni u spis posredstvom Butlera sada uvrste u spis bez posredstva svjedoka, zbog toga što na tim štampanim verzijama u zaglavlju stoji datum presretnutog razgovora, dok u dokaznim predmetima koji su već prihvaćeni toga nema.⁵² Ti dodatni ispisi razgovora nose na spisku na osnovu pravila 65ter sljedeće brojeve: 31091C, 31096D, 31128C, 31145D, 31123C i 31569B, a odgovaraju dokaznim predmetima P4952, P4953, P4955, P4958, P4964, odnosno P4971. Vijeće konstatuje da štampane verzije dokumenata broj 31091C, 31096D, 31145D, 31223C i 31569B očigledno sadrže datum presretnutog razgovora, te će ih stoga uvrstiti u spis.

27. Tužilac takođe traži da se svi presretnuti razgovori koje je Vijeće prihvatilo uvrste u spis pod pečatom, navodeći da će dostaviti javne redigovane verzije tih presretnutih razgovora za sistem *e-court*.⁵³ Vijeće odobrava zahtjev za uvrštavanje u spis pod pečatom presretnutih razgovora prihvaćenih ovom Odlukom i nalaže tužiocu da dostavi javne redigovane verzije presretnutih razgovora, s redigovanim imenima, potpisima, inicijalima i drugim informacijama o identitetu operatera koji su radili na presretanju razgovora.

IV. Dispozitiv

28. U skladu s tim, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 89 i 94(B) Pravilnika, ovim **DJELIMIČNO ODOBRAVA** Zahtjev i:

- 1) **DONOSI ODLUKU** da formalno primi na znanje autentičnost dokumenata sa brojevima 30005, 30868, 30895, 30906B, 30911, 30912C, 30922, 30933, 30944, 30947, 30951, 30957B, 30958, 30962, 30966, 30968, 30977, 30981, 30988, 30991, 30996, 30997, 31001, 31012, 31029, 31035, 31045B, 31046, 31052, 31053, 31074, 31075, 31084, 31095, 31098, 31110, 31112, 31134, 31135, 31144, 31146A, 31160, 31162, 31169, 31171, 31173, 31180, 31184C, 31197, 31198, 31200, 31213, 31228, 31229, 31248, 31253, 31295, 31317, 31326, 31327, 31341, 31424, 31450, 31452, 31462C, 31484, 31498B, 31573B, 31608 na spisku na osnovu pravila 65ter, kao i dokaznih predmeta s privremenim oznakama MFI P4254, MFI P4753, MFI P4776, MFI P4785, MFI D2023 i MFI D2024;

⁵² Zahtjev, 23–26.

⁵³ Zahtjev, par. 35.

- 2) **UVRŠTAVA** u spis dokazne predmete s privremenim oznakama MFI P4254, P4612, MFI P4613, MFI P4614, MFI P4617, MFI P4619, MFI P4621, MFI P4622, MFI P4623, MFI P4624, MFI P4625, MFI P4753, MFI P4776, MFI P4785, MFI D2023 i MFI D2024;
- 3) **UPUĆUJE** Sekretarijat da navedene dokumente označi kao prihvaćene;
- 4) **UVRŠTAVA** u spis dokumente sa 65ter-brojevima 31091C, 31096D, 31128C, 31145D, 31223C i 31569B;
- 5) **UVRŠTAVA** u spis, pod pečatom, dokumente sa 65ter-brojevima 30005, 30868, 30895, 30906B, 30912C, 30911, 30922, 30933, 30944, 30951, 30957B, 30958, 30962, , 30968, , 31001,, 31029, 31035, 31045B, 31046, , 31053, 31074, 31075, 31084, , 31098, 31110, 31112, 31134, 31135, 31160, 31162, 31169, 31171, 31173, 31180, 31184C, 31197, 31198, 31213, 31228, 31229, 31295, 31317, 31326, 31327, 31341, 31424, 31450, 31452, 31484, 31498B, 31573B, 31608, 30947, 30966, 30977, 30981, 30988, 30991, 30996. 30997, 31012, 31035, 31144, 31146A, 31200, 31248, 31253 i 31462C;
- 6) **UPUĆUJE** Sekretarijat da dodijeli brojeve dokaznog predmeta dokumentima koji su navedeni gore u paragrafima 27(4) i 27(5);
- 7) **NALAŽE** tužiocu da do 7. juna 2012. unese u elektronski sistem *e-court* javne redigovane verzije dokumenata koji su uvršteni u spis navedene gore u tekstu u paragrafu 27(5) i **UPUĆUJE** Sekretarijat da tim dokumentima dodijeli brojeve dokaznog predmeta; i
- 8) **ODBIJA** Zahtjev u preostalom dijelu i upućuje Sekretarijat da dokument s privremenom oznakom MFI P4775 označi kao neprihvaćen.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 24. maja 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]